

Kristin Nelke-Heinroos
Tallinna Ehituskool

Õpiränne Portugali, kevad 2019.

Minna õppima uut eriala 40+ vanuses on paras eneseületamine, kuid on vahva, kui sul on samade huvidega täisealine tütar võtta kampa ja teha see samm koos. Nii me koos otsustasimegi kaks järgnevat aastat õppimisele pühendada ning suundusime Tallinna Ehituskooli mööblirestauraatori erialale pabereid sisse viima.

Koolis käies sai selgeks, et eriala kättesaamiseks on vaja lisaks koolitundidele teha ka kõvasti praktikat. Siis ilmnes, et seda praktikat on samuti võimalus teha väljaspool Eestit, mis tundus oluliselt sobivam seetõttu, et sai kogu aasta praktika korruga ära teha ja samas olla oma tavakohustustest eemal. Loomulikult, sellise asja ettevõtmine on samuti alguses hirmutav, eriti, kui sa ei ole kunagi koolis õppinud inglise keelt ja kogu selle keele pagas on elu jooksul ise, vastavalt vajadustele omandatud ning sa ei tea, kuidas su ülejäänud pere ilma sinuta kuus nädalat toime tuleb. Kuid samas on see imeline võimalus ennast proovile panna ja endale tõestada, et ma saan hakkama!

Nii saigi kirjutatud avaldus välispraktikal osalemiseks. Meid valiti välja praktikale, mis toimus Portugalis 28.04-05.06.2019. Lisaks minule ja minu tütrele Liisale osalesid samal praktikal kohale jõudsime kell 9 õhtul. Lennujaamast viidi meid majutuskohta Montijo linnas. Esialgu anti meie kasutusse tore maja, kus elasimegi oma esimese nädala, hiljem kolisime korterisse, mida jagasime veel kahe praktikandiga Eestist. Enamik Montijo elanikest käib tööl Lissabonis, aga kuna sealne kinnisvara on kallim, siis paljude kodud asuvad Montijos. Kui Portugali jõudsime oli seal mõnusalt soe – õues oli esialgu päeviti päikseline, hiljem saime muidugi tunda ka selle maa jahedamat ja vihmaset poolt, mis edaspidi jällegi paranes. Seega, ka Portugalis on kevadised ilmad muutlikud, temperatuurid kõikusid meie sealoleku ajal 20-st kuni 36 kraadini.

Teisel päeval näidati meile kätte töökohad, kus hakkasime oma praktikat tegema. Tööle jõudmiseks lahkusime hommikul kodust kell 8.00, et kell 10.30 tööl olla. Igal hommikul sõitsime kolme transpordivahendiga – buss, praam, buss. Pärast tööpäeva, mis lõppes kell 18.00 tuli jälle sõita 1,5 tundi, et jõuda koju tagasi.

Silva ja Mari-Liis suunati tööle Aktosse. Mina ja Liisa aga teise restaureerimisega tegelevasse firmasse nimega Gonçalo Cardoso Studios, mis on väike pereettevõtte, mille omanikud on Goncalo oma abikaasa Inesega. Nende töökoja põhimõte on tegeleda restaureerimisega võrdlemisi ökoloogiliselt – kasutada võimalikult palju vaid looduslikke tooteid. Meile see suhtumine väga meeldis. Tegemist oli väikese töökojaga, kus oli peale meie oli veel praktikante nii Hispaaniast, Brasiiliast kui ka Portugalist. Meie praktikaandja visioon oli lasta meil teha mitmeid erinevaid tööprotsesse, et omandaksime erialalast võimalikult palju teadmisi ja oskusi.

Palju mööblit sai puhastatud spetsiaalsete puhastusvahenditega, tegime korda korda ühe regendistiilis mängulaua, sellel saime teha nii spoonimist, kui ka intarsia parandust. Vineerimist tegime thonet toolidele. Samuti tuli teha palju uusi liiste, ning täita pragusid jne. Lisaks tegime korda ühe vitriinkapi, millel tegime nii spooni-, värvi- kui ka puiduparandusi, likvideerisime putukkahjustusi. Saime korda kummuti, mille sahtli siinidele oli vaja teha parandusi, liimisime kinni lahtiolevaid detaile. Samuti tuli kasvatada sahtlite kulunud allääred algseesse kõrgusesse. Ühele mängulauale, millega esimesel nädalal alustasime, liimisime lõpuks ka uued kangadetailid peale.

Esimesel nädalal juhtus meile ka üks päev, mis oli Portugalis püha. Sellel päeval käisime tutvumas kuurortlinna Estoriliga. Plaanisime võtta rannas päikest ja süüa mereande. Mõlemad plaanid said täidetud. Mereandide poolest on Portugal imeline, terve selle kuue nädala jooksul tarbisime liha vaid kaks korda ja mereandidest tüdineda ei jõudnudki.

Töökojas oli restaureerimisel üks piljardilaud, sellel kaapisime jalgade metallosadelt maha musta värvi, et saada kätte algne kuldne. Kord alustasime päeva piljardilaua punutud kottide parandamisega ja siis ilmses, et puudus üks heegeldatud pallide kott. See oli peremehele suur peavalu, kuna ei Portugali ega Hispaania koolides sellist käsitööd õpilastele ei õpetata ning keegi ei osanud puuduolevat teha. Tänu Eesti kooliprogrammile, sest selles osas saime me tööandja hädast välja aidata. Kui asi valmis oli, hingas boss kergendatult ning ütles, et ta oleks olnud suures hädas, kui me seda teha polnuks osanud, kuna hinnapakkumisel ei olnud ta selle puudumist märganud ja see oleks muidu tulnud tellimustööna sisse võtta.

Järgmiseks suureks elamuseks oli käimine Lissabonis Salvador Sobrali kontserdil. Näha artisti tema enda kodumaal, tema tavapäras keskkonnas esinemas oli emotsionaalselt ülilim.

Üldiselt tööpäevadel meil palju vaba aega ei jäänud, vahel võtsime siiski aja maha ja käisime läbi Lissaboni suurelt toiduturul, kus erinevad firmad pakuvad valmissööke. See on samuti koht, mida ilmselt kõik turistid Lissabonis külastavad.

Ühel pühapäeval otsustasime minna lähedalasuvasse Sintra linna. Valisime välja ühe lossi – Palacio da Pena. Kuigi seal linnas on neid losse veel, siis kahjuks ei oleks jõudnud kõiki külastada. Palacio da Pena lasi ehitada oma pere suveresidendiks kuningas dom Fernando 18. sajandil. Loss on säilinud tänaseni sellisena, nagu oleks sealt äsja lahkutud. Loss ise oli erakordselt ilus, kuid sinna jõudmine oli omaette oper, mis jääb kauaks meelde. Nimelt läksime kodust välja hommikul kell 10. Ja ootasime bussi. Üle tunni aja. Ühtegi bussi ei tulnud. Kui olime pikalt asjatult oodanud ja ülejääänuid rahvas oli juba alla andnud ning kodudesse tagasi läinud, tellisime meie Uberi, sest kõigest hoolimata ei tahtnud me oma vaba päeva lasta raisku minna. Vestlusest autojuhiga selgus, et Montijo linna bussijuhtidel on streik. Korra saime seda streiki tunda ka tööpäeva õhtul ja siis oli mitu kilomeetrit jala kõndimist, et koju jõuda.

Eelkirjutatust ilmnebki, et kõik ei ole läinud ainult positiivset rada mööda. Portugali poolsete Erasmuse koordinaatoritega suhtlemine oli kohati natuke probleemne, paljudest asjadest meid ei teavitatud, olgugi, et see oleks olnud nende ülesanne. Lõppkokkuvõttes siiski palju asju lahenes positiivses suunas – lõpp hea, kõik hea.

Kuid mainin ikkagi, et positiivset oli kordades rohkem ja ühe pika nädalavahetuse veetmisega Lõuna-Portugalis saime oma emotsioonid jällegi lakke. Rentisime auto, broneerisime Lagose vanalinnas uhke korteri ja nii meie vahva nädalalõpp algaski. Väikeste vahepeatustega jõudsime õhtuks kohale.

Esimesel päeval käisime Lagose riffe vaatamas mägede otsast. Nähtu oli võrratu ja seetõttu otsustasime võtta ette jahisõidu Atlandi ookeanil, et näha kogu seda ilu ka seestpoolt. Järgmisel hommikul suundusime jahisadamasse ja saime oma mereretke teoks teha. Need vaated, mida kogesime olid imelised. Enamik meist kasutas ka jahilt vettemineku võimalust, hoolimata külmast veest, ja tegi seal oma esimese supluse Portugalis. Pärast seda läksime lähemalt Lagose linna ning vanalinnaga tutvuma. Erinevate kohvikute-restaurantide vahelt leidsime ühe restorani, mis oli pärjatud 2018. aastal Michelin'i tärniga ja otsustasime, et õhtust söömegi seal, kuna kellelgi meist ei olnud sellist võimalust varem ette sattunud. Teenindus ja söögid olid suurepärased. Saadud elamus oli jällegi üks paljudest meelde jäävatest. Tagasiteel Lissaboni poole sõites külastasime Silvese linnas vana mauride kindlust, mis on pärit 12-ndast sajandist ja sellega saimegi oma suurepärase nädalavahetuse lõppenuks lugeda.

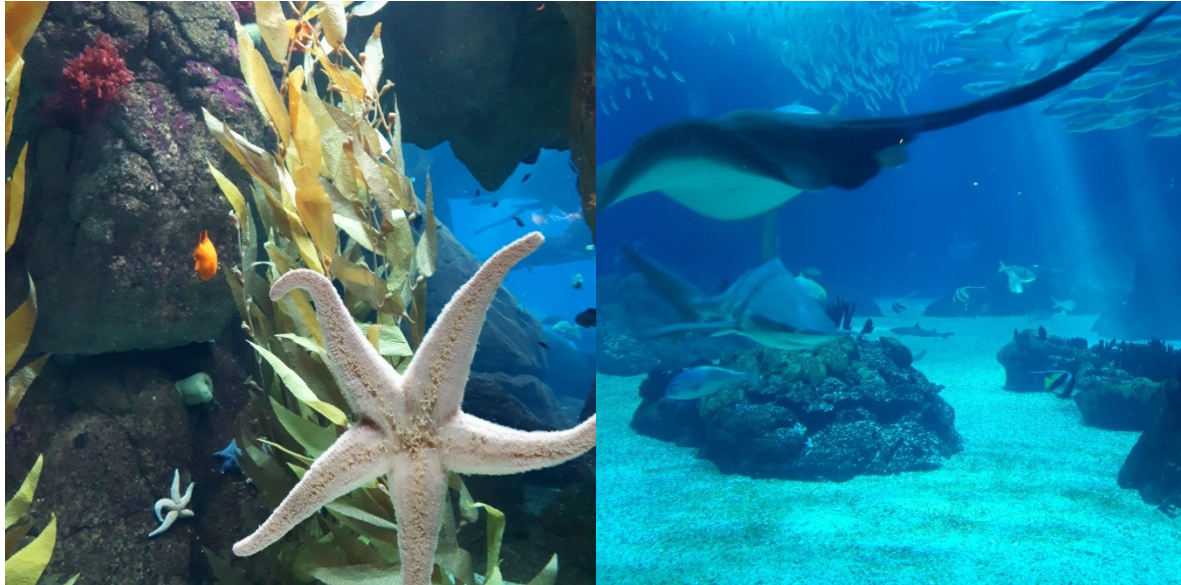

Ühel nädalal toodi meie töökotta üks auväärne mööbliese – Portugali peaministri rokokoo tool, millel oli esialg ära murdunud. Selle saabumine ja kordategemine tekitas töökojas suurt elevust.

Lissabonis ei saa nii käia, et sa ei käiks Belemis, portugallaste kuulsas *pastel de nata*de (portugali koogikesed) kohvikus söömas. Aga too kohvik oli ikka väga turistilõks, kuna teatakse, et kõik nagonii lähevad sinna. Kuid reaalselt käis asi nii, et meid juhutati lauda, mis oli eelmiste klientide järgi koristamata. Natuke võttis aega, siis tehti laud puhtaks ja võeti ka meie tellimused, menüüga ja puha. Toodi aga vaid kohv ja *pastel de nata*d ning öeldi, et muud ei ole. Põhilise saime siiski kätte ja nende kookide maitstes me ei pettunud.

Kuna esimesel korral Belemis me kloostrisse ei jõudnud, siis hiljem suundusime Belemi tagasi, et külastada Jeronimose kloostrit. See on ikka väga uhke ehitist nii seest kui väljast ja veetsime seal üsna mitu tundi.

Kord vabal päeval käisime Lissaboni okeanaariumis. Nimelt on see maailma okeanaariumite TOP 25-s esimesel kohal ja Lissaboni sattunutele soovitan seda kindlasti külastada, see on imeilus, elamusi täis koht. Ja tunnid mööduvad seal ikka väga kiirelt.

Seejärel sõitsime bussiga Euroopa maismaa kõige läänepoolsemasse punkti Cabo da Rocasse. Mäkke jõudes oli suur üllatus, kui külm seal oli. Kui all oli üle 30 kraadi, siis mägedesse minnes oleks nagu konditsioneeritud kohta sattunud. Vaated olid sealt aga jällegi imeilusad – mäed, ookean, pilved, kaljud ja kaugemal metsad. Kuid plätudega mägedesse minek oli väga halb mõte – nendega hakkas liiv jala all libisema ja minu kukkumine saigi teoks. Omal jalal läksin küll koju, aga õhtuks hakkas jalg koledal kombel tulitama ja siis sain osa ka Portugali erakorralisest meditsiiniteenusest. Keegi personalist selles hospitaales inglise keelt ei rääkinud, kuid sain asjad ikkagi korda kasutades suuresti miimikat ja viipekeelt. Jalg sai puhastatud, sidemesse pandud ning üle kolmekümne aasta sain teetanuse süsti ka. Tegelikult olid kõik töötajad seal väga toredad ja võib julgelt oma muredega pöörduda.

Viimasel praktikanädalal sai värvimiseks ettevalmistatud 17-ndast sajandist pärit kiriku aknad. Samuti tegime töökojas veel vaha- ning šellakipulki, et saaksime ka selle oskuse koju kaasa viia ning õppisime kondiitri keetmist ja kasutamist. Kokkuvõttes oli meil Portugalis väga tore õhkkond töötegemiseks ja äärmiselt mitmekülgne praktika. Huvastijätt oli südamlük, ning lubati omavahel edaspidi sidet pidada.

Üllatav Portugali juures oli veel see, et tegelikult on portugallased oma olemuselt ja käitumiselt eestlastele väga sarnased. Pigem tundubki ootamatu see, et sa lähed lõunapoolsesse riiki, kuid inimesed on täpselt samasuguse temperamendiga nagu meil kodus.

Loodus, arhitektuur ning toidud on Portugalis küll imelised ja kindlasti lähen kunagi sinna tagasi.

Mina olen äärmiselt tänulik Tallinna Ehituskoolile ja Erasmus+ programmile, mis andis mulle võimaluse saada selline kogemus. Igatahes soovitan kõikidel, kellel avaneb võimalus välispraktikale minna, sellest kinni haarata! See on suurepärase moodus arendada oma tööalaseid oskuseid, kasvatada enesekindlust, suhtlemisoskust, harjutada võõrkeeli ja tutvuda erinevate inimeste, kultuuride ning vaatamisväärsustega.

Praktikaloo pani kirja
Kristin Nelke-Heinroos
Tallinna Ehituskoolist